

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.4.61>

AKTUALNY STAN REGULACJI PRAWNEJ PRACY SĄDZIEGO

Tatyana Kutsenko

aspirant Katedry Dyscyplin Cywilnoprawnych

Dniepropetrowskiego Państwowego Uniwersytetu Spraw Wewnętrznych (Dniepr, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0002-4607-9362

tetyanakucenko20@gmail.com

Adnotacja. Artykuł poświęcono badaniu regulacji prawnej pracy sędziów, jako specjalnych podmiotów prawa pracy w Ukrainie. Badanie przeprowadzono przy użyciu takich metod jak analiza, synteza, porównanie. Artykuł określa, że państwo zapewnia każdemu obywatelowi możliwość skorzystania z jego prawa do pracy, a jednocześnie gwarantuje swobodny wybór w wyborze zawodu i rodzaju pracy, realizuje programy szkolenia zawodowego i technicznego, szkolenia i przekwalifikowania personelu zgodnie z ich potrzeby pracy. Działalność sądowa jest jawna i otwarta, a decyzje podejmowane przez sędziego w sprawie są obowiązkowe do wykonania. To z kolei zapewnia poszanowanie praw i obowiązków sędziów, a także utrzymuje poziom szacunku dla działalności zawodowej sędziów. Udowodniono, że na najwyższym poziomie regulacji prawnej pracy sędziów istnieje duża lista norm określających specjalny status prawny sędziów, ich niezależność i immunitet, określa wzrost zabezpieczenia materialnego i społecznego, specjalny tryb przyjmowania i kończenia uprawnień sędziego, główne zadania pracy sędziów i tym podobne. Stwierdzono, że praca sędziego jako specjalnego podmiotu prawa pracy Ukrainy jest regulowana normami ogólnego prawa pracy i specjalnego ustawodawstwa o sądownictwie i działalności sądowej.

Słowa kluczowe: prawo pracy, podmiot specjalny, sędzia, regulacja prawna, życie zawodowe.

CURRENT STATE OF THE LEGAL REGULATION OF LABOR ACTIVITIES OF JUDGES

Tatyana Kutsenko

Postgraduate Student at the Department of Civil and Legal Disciplines

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs (Dnipro, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0002-4607-9362

tetyanakucenko20@gmail.com

Abstract. The article is devoted to the study of the legal regulation of the labor activity of judges as special subjects of labor law in Ukraine. The research was carried out using such methods as analysis, synthesis, comparison. The article states that the state provides every citizen with the opportunity to exercise his right to work, while at the same time guarantees free choice in choosing a profession and type of work, implements programs of vocational training, training and retraining of personnel in accordance with their labor needs. Judicial activity is public and open, and the decisions made by the judge in the case are binding. This, in turn, ensures compliance with the rights and duties of judges, as well as maintains the level of respect for the professional activity of judges. It has been proven that at the highest level of legal regulation of the labor activity of judges, there is a large list of norms that determine the special legal status of judges, their independence and inviolability, determine the increase in material and social security, a special procedure for accepting and terminating the powers of a judge, the main tasks of the labor activity of judges, etc. It was concluded that the labor activity of a judge, as a special subject of the labor law of Ukraine, is regulated by the norms of general labor legislation and special legislation on the judiciary and judicial activity.

Key words: labor law, special subject, judge, legal regulation, labor activity.

СУЧАСНИЙ СТАН ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУДДІ

Тетяна Куценко

аспірант кафедри цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (Дніпро, Україна)

ORCID ID: 0000-0002-4607-9362

tetyanakucenko20@gmail.com

Анотація. Статтю присвячено дослідженню правового регулювання трудової діяльності суддів, як спеціальних суб'єктів трудового права в Україні. Дослідження проведено з використанням таких методів як аналіз, синтез, порівняння. В статті визначається, що держава забезпечує кожному громадянину можливість на реалізацію його права на працю, при цьому гарантує вільний вибір у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до їх трудових потреб. Судова діяльність є гласною та відкритою, і рішення, які приймаються суддею по справі є обов'язкові для виконання. Це в свою чергу забезпечує дотримання прав та обов'язків суддів, а також підтримує рівень поваги до професійної діяльності суддів. Доведено, що на найвищому рівні правового регулювання трудової діяльності суддів існує великий перелік норм, що визначають спеціальний правовий статус суддів, їх незалежність та недоторкан-

ність, визначає підвищення матеріальне та соціальне забезпечення, особливий порядок прийняття та припинення повноважень судді, головні завдання трудової діяльності суддів тощо. Зроблено висновок, що трудова діяльність судді, як спеціального суб'єкта трудового права України регулюється нормами загального трудового законодавства та спеціального законодавства про судоустрій та судову діяльність.

Ключові слова: трудове право, спеціальний суб'єкт, суддя, правове регулювання, трудова діяльність.

Постановка проблеми та її актуальність. На сьогоднішній день наша держава приділяє особливу увагу забезпеченню гарантій належного виконання суддями своїх повноважень та проблемі незалежності суддів в Україні. Суспільство та держава висувають високі вимоги як до кандидатів на посаду судді, так і до тих суддів, які здійснюють правосуддя. До них, наприклад, можна віднести високі моральні якості, почуття відповідальності тощо. Разом з тим, держава забезпечує суддям високу оплату праці, належне матеріальне та соціальне забезпечення, а також інші гарантії захисту їх трудових та інших суб'єктивних прав (Мади, 2010: 391).

Для того, щоб забезпечити належну правову та демократичну державу, необхідно забезпечувати реальну незалежність суддів в Україні при здійсненні своїх повноважень та виконанні своєї трудової діяльності. Саме тому, дослідження сучасного стану національного правового регулювання трудової діяльності суддів є доцільним та необхідним задля визначення як позитивних, так і негативних моментів правового визначення та окреслення можливих шляхів для їх подолання.

Аналіз досліджень і публікацій. Вже досить тривалий час об'єктом дослідження у працях багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених були питання особливостей правового регулювання трудової діяльності працівників в сфері трудового права. Зокрема, даним питанням займалися Ю. П. Битяк, Н. Б. Болотіна, С. Д. Дубенко, В. В. Жернаков, Р. З. Лівшиць, С. П. Маврін, О. Є. Пашерстник, С. М. Прилипко, С. С. Студенікін, Р. І. Шабанов, Т. В. Штих, О. М. Ярошенко та інші. Проте, незважаючи на велику кількість напрацьованих цих вчених, в яких певним чином висвітлювались безпосередньо питання правового регулювання трудової діяльності працівників в сфері трудового права, на сьогодні відсутнє системне комплексне наукове дослідження питання особливостей правового регулювання трудової діяльності суддів, як спеціальних суб'єктів трудового права України.

Мета статті. Дослідження сучасного стану правового регулювання трудової діяльності суддів, як спеціальних суб'єктів трудового права в Україні та виокремлення особливостей такого правового регулювання.

Виклад основного матеріалу. Аналіз стану правового регулювання трудової діяльності суддів почнемо з норм національного законодавства, а саме з нормативно-правового акту вищої юридичної сили – Конституції України. Даний нормативно-правовий акт, як найвищий закон нашої держави, містить положення, які визначають загальну характеристику трудових прав громадян, які, в тому числі, поширюються і на суддів, так і спеціальні положення, які регулюють виключно трудові права суддів та їх реалізацію. Так, на конституційному рівні визначається, що держава забезпечує кожному громадянину можливість на реалізацію його права на працю, при цьому гарантує вільний вибір у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до їх трудових потреб. Конституція гарантує захист від незаконного звільнення, чи на своєчасне отримання працівником заробітної плати, визначає час роботи та відпочинку тощо. Всі ці норми визначають загальні положення щодо трудової діяльності суддів.

Натомість розділі VIII «Правосуддя» містить спеціальні норми права, які регулюють виключно трудову діяльність суддів. Даний розділ Конституції України містить положення, які стосуються додаткових гарантій щодо реалізації трудової діяльності суддів, а також визначає спеціальний порядок призначення на посаду та звільнення з посади судді. Згідно зі ст. 126 Конституції України від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР незалежність і недоторканність судді гарантуються Конституцією і законами України. Вплив на суддю у будь-який спосіб забороняється. Суддя обіймає посаду безстроково. В даній статті також зазначені випадки можливості затримання судді та підстави звільнення з посади. Також визначається, що держава забезпечує особисту безпеку судді та членів його сім'ї (Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96, 1996). До змісту Конституції України входять і норми, що визначають, що судді при здійсненні своєї трудової діяльності, є незалежними суб'єктами права та повинні керуватись верховенством права. Не менш важливим є положення ст. 130 Конституції України, де зазначено, що держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів. У Державному бюджеті України окремо визначаються видатки на утримання судів з урахуванням пропозицій Вищої ради правосуддя. Належне та достатнє фінансування трудової діяльності суддів є запорукою здійснення незалежного правосуддя.

Таким чином, на найвищому рівні правового регулювання трудової діяльності суддів існує великий перелік норм, що визначають спеціальний правовий статус суддів, їх незалежність та недоторканність, визначає підвищення матеріальне та соціальне забезпечення, особливий порядок прийняття та припинення повноважень судді, головні завдання трудової діяльності суддів тощо.

Також, слід відмітити, що на рівні Конституції України визначається не лише трудова діяльність суддів, а й засади здійснення такої діяльності. Так, відповідно до ст. 129 Конституції України основними засадами судочинства є: 1) рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом; 2) забезпечення доведеності вини; 3) змагальність сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості; 4) підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором; 5) забезпечення обвинуваченому права на захист; 6) гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами;

7) розумні строки розгляду справи судом; 8) забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках – на касаційне оскарження судового рішення; 9) обов'язковість судового рішення сім'ї (Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96, 1996).

Дотримання всіх вище зазначених засад судочинства говорить про те, що судова діяльність є гласною та відкритою, і рішення, які приймаються суддею по справі є обов'язкові для виконання. Це в свою чергу забезпечує дотримання прав та обов'язків суддів, а також підтримує рівень поваги до професійної діяльності суддів.

Нормативно-правовим актом, які містить загальні правові положення, що регулюються трудову діяльність суддів є Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 року № 322-VIII. Так, відповідно до положень Кодексу законів про працю визначаються наступні аспекти трудової діяльності суддів: 1. Відповідно до ст. 50 Кодексу законів про працю України від 10.12.1971 року № 322-VIII визначається нормальна тривалість часу трудової діяльності. 2. Судді мають право на скорочений робочий день напередодні святкових і неробочих днів. Такий робочий день скорочується на одну годину як при п'ятиденному, так і при шестиденному робочому тижні; на всіх підприємствах, в установах, організаціях створюються безпечні і нешкідливі умови праці (ст. 53 Кодексу законів про працю України (Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII: 1971)). 3. Жінкам суддям, відповідно до ст. 179 Кодексу законів про працю України від 10.12.1971 року № 322-VIII, на підставі медичного висновку надається оплачувана відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами тривалістю 70 календарних днів до пологів і 56 (у разі народження двох і більше дітей та у разі ускладнення пологів – 70) календарних днів після пологів, починаючи з дня пологів. Жінкам, що мають дітей віком до півтора року, надаються, крім загальної перерви для відпочинку і харчування, додаткові перерви для годування дитини та інші положення (Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII: 1971).

Загальні норми правового регулювання трудової діяльності суддів містяться і в Законі України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-XII. Так, відповідно до ч. 1, 2 ст. 6 Закону України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-XII визначаються загальні права працівників на охорону праці під час роботи, в тому числі і суддів. В даному Законі зазначено, що умови праці на робочому місці, безпека технологічних процесів, машин, механізмів, устаткування та інших засобів виробництва, стан засобів колективного та індивідуального захисту, що використовуються працівником, а також санітарно-побутові умови повинні відповідати вимогам законодавства. Працівник має право відмовитися від дорученої роботи, якщо створилася виробнича ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я або для людей, які його оточують, або для виробничого середовища чи довкілля (Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII: 1992).

Відповідно до розділу II Конвенції судово-правової реформи в Україні від 28.04.1992 року № 2296-XII визначається, що головною метою судово-правової реформи і формування незалежної судової влади є перебудова судової системи, створення нового законодавства, вдосконалення форм судочинства. В ході реформи необхідно: а) шляхом ефективного розмежування повноважень гарантувати самостійність і незалежність судових органів від впливу законодавчої і виконавчої влади; б) реалізувати демократичні ідеї правосуддя, вироблені світовою практикою і наукою; в) створити систему законодавства про судоустрій, яке б забезпечило незалежність судової влади; г) максимально наблизити суди до населення (Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII: 1992).

В даній Конвенції також зазначається і факт того, що суддя не може бути депутатом, перебувати в політичній партії, займати будь-які інші посади, здійснювати підприємницьку діяльність. Займатися науковою, викладацькою, літературною та іншою творчою діяльністю судді не забороняється. Судді звільняються від виконання невластивих їм функцій та не можуть включатись до різного роду комітетів, комісій по боротьбі із злочинністю. Всі ці правові положення характеризують та розкривають суддів, як спеціальних суб'єктів права, розкриваючи їх особливості трудової діяльності.

Основним нормативно правовим актом, який визначає правовий механізм забезпечення і реалізації трудової діяльності суддів є Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 року № 1402-VIII. В даному законодавчому акті визначенні головні питання з приводу забезпечення прав, обов'язків, гарантій та захищеності трудової діяльності суддів. Так, наприклад, Законом України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 року № 1402-VIII закріплено наступне: правовий статус суддів, порядок та умови призначення кандидата та обрання судді на посаду судді, визначення спеціальної процедури дисциплінарної відповідальності суддів тощо.

Відповідно до ч. 5 ст. 15 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» і регулюється навантаження та права на здорові умови суддів. Дана правова норма визначає, що справи розподіляються з урахуванням спеціалізації суддів, навантаження кожного судді, заборони брати участь у перегляді рішень для судді, який брав участь в ухваленні судового рішення, про перегляд якого порушується питання (крім перегляду за нововиявленими обставинами), перебування суддів у відпустці, відсутності у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, відрядження, а також інших передбачених законом випадків, через які суддя не може здійснювати правосуддя або брати участь у розгляді судових справ. У судах, місцезнаходженням яких є декілька населених пунктів, при розподілі справ враховується розташування робочих місць суддів у відповідних населених пунктах, а також критерії, встановлені законом для визначення юрисдикції суду (Про судоустрій і статус суддів Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII: 2016).

Головним завданням Закону України «Про судоустрій і статус суддів» є визначення та закріплення незалежності суддів під час їх трудової діяльності шляхом: 1. Створення спеціального порядку призначення, обрання, притягнення до відповідальності та звільнення суддів. 2. Прийняття недоторканності та спеціального імунітету судді. 3. Заборона втручання у здійснення трудової діяльності суддів. 4. Запровадження підвищеної відповідальності за неповагу до судді чи суду. 5. Окреме організаційне забезпечення трудової діяльності суддів та судового апарату. 6. Належне соціальне та матеріальне забезпечення суддів. 7. Створення та належне функціонування органів суддівського самоврядування. 8. Закріплення на законодавчому рівні засобів забезпечення особистої безпеки судді, членів його сім'ї, майна тощо.

Новелами Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 року № 1402-VIII стали скасування порядку призначення суддів вперше на посаду. Так, відповідно з 02.06.2016 року всі судді призначаються безстроково Президентом України на підставі та в межах подання Вищої ради правосуддя. Ми вважаємо, що такі судові зміни є прогресивними та обґрунтованими, оскільки вони відповідають вимогам сучасності та забезпечують єдину прозору процедури призначення суддів на посади в судах. Також, суттєвими змінами, порівняно з попереднім Законом України «Про судоустрій і статус суддів» від 07.07.2010 року № 2453-VI, стали підвищення віку та стажу професійної діяльності судді у сфері права. Так, відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 07.07.2010 року № 2453-VI на посаду судді могли бути рекомендовані громадяни України, не молодше двадцяти п'яти років, які мали вищу юридичну освіту і стаж роботи в галузі права не менш як три роки, проживали в Україні не менш як десять років та володіли державною мовою (Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 № 2453-VI: 2010). Проте відповідно до змін, які внесла судова реформа, на сьогодні вік кандидата на посаду судді піднявся з 25 років до 30 років, а стаж професійної трудової діяльності з 3 років до п'яти. При цьому, зникла вимога обов'язкового проживання на території України 10 років. Такі законодавчі нововведення лише підтверджують прагнення України відповідати європейським стандартам та європейському законодавству. Дані зміни були необхідним, оскільки, по-перше, про них досить тривалий час наголошували науковці, по-друге, потрібні були суттєві зміни в кваліфікації та компетентності суддів. Судді, під час своєї трудової діяльності приймають юридично значущі та вагомні рішення, а це потребує він нього, як професіонала, високого рівня не лише теоретичних знань, а й наявності навичок їх практичного застосування, втілення норм права в життя, аналізу законодавства, а також і відповідного життєвого досвіду та компетентності, якого, очевидно, не може бути достатньо у віці 25 років.

Ще однією новелою Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 року № 1402-VIII є ст. 59 «Моніторинг способу життя суддів», де зазначається, що з метою встановлення відповідності рівня життя судді наявному у нього та членів його сім'ї майну і одержаним ними доходам, проводиться моніторинг способу життя судді відповідно до закону. Моніторинг способу життя судді може бути проведений на вимогу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Вищої ради правосуддя та в інших випадках, визначених законом (Про судоустрій і статус суддів Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII, 2016). Отже, дана правова норма також є необхідною задля забезпечення прозорості та відкритої діяльності суддів.

Відповідно до ст. 58 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 року № 1402-VIII питання, які відносяться до етичної поведінки суддів визначаються відповідно до Кодексу суддівської етики від 22.02.2013 року, що затверджується з'їздом суддів України за пропозицією Ради суддів України. У випадку порушення суддею етичних норм поведінки, це не може бути підставою для притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності та визначення ступеня його вини. Кожен суддя, під час своєї трудової діяльності повинен дотримуватись етичних норм як у поведінці під час здійснення правосуддя, так і в позасудовій поведінці. Отже, положення Кодексу суддівської етики мають рекомендаційний характер для трудової діяльності суддів. Законодавець не передбачив жодного виду відповідальності за порушення етичної поведінки суддею. Проте, порушення етичних норм поведінки передбачених в Кодексі суддівської етики повинно передбачати притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності. Лише таким чином судді можуть гарантувати високі моральні якості та стандарти поведінки.

Відповідно до ст. 3 Кодексу суддівської етики від 22.02.2013 року суддя має докладати всіх зусиль до того, щоб на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини його поведінка була бездоганною. Стаття 2 Кодексу закріплює те, що суддя має уникати будь-якого незаконного впливу на його діяльність, пов'язану зі здійсненням правосуддя, та бути незалежним від своїх колег у процесі прийняття рішень. Він не має прав використовувати своє посадове становище в особистих інтересах чи в інтересах інших осіб та не повинен дозволяти цього іншим. Суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду (ст. 1 Кодексу суддівської етики) (Кодекс суддівської етики від 22.02.2013 року затверджено XI черговим з'їздом суддів України, 2013). Всі ці норми ще раз наголошують на тому, що до трудової діяльності суддів висуваються високі етичні та моральні вимоги як до професійного юриста. І саме тому, всі кандидати на посаду судді перевіряються на високі морально-ділові, морально-психологічні та професійні якості.

На сьогодні, нормативно-правову базу, яка забезпечує регулювання трудових правовідносин з суддями складають різні нормативно-правові акти які мають різну юридичну силу. Механізм забезпечення та регулювання трудової діяльності суддів складають загальні та спеціальні норми права. Однак, на даний час, правова система не може повною мірою забезпечити регулювання трудової діяльності суддів, що створює низку правових прогалин та недоліків які слід усунути.

Список використаних джерел:

1. Маді Г. І. Диференціація правового регулювання трудових відносин суддів в Україні. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2010. № 18. С. 391–397.
2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
3. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1971. № 50.
4. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 49. Ст. 668.
5. Про Концепцію судово-правової реформи в Україні : Постанова Верховної Ради України від 28.04.1992 № 2296-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 30. Ст. 426.
6. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради*, 2016, № 31, ст. 545.
7. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 07.07.2010 № 2453-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 41. Ст. 1468 (чинні окремі положення).
8. Кодекс суддівської етики від 22.02.2013 року затверджено XI черговим з'їздом суддів України. URL: <https://court.gov.ua/sudova-vlada/969076/kodsudet1>

References:

1. Madi, H. I. (2010). Dyferentsiatsiya pravovoho rehulyuvannya trudovykh vidnosyn suddiv v Ukrayini [Differentiation of legal regulation of labor relations of judges in Ukraine]. *Aktual'ni problemy prava: teoriya i praktyka*. № 18. S. 391–397. [in Ukrainian]
2. Konstytutsiya Ukrayiny [Constitution of Ukraine]. (1996, June 28) № 254k/96. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*. 1996. № 30. St. 141. [in Ukrainian]
3. Kodeks zakoniv pro pratsyu Ukrayiny [Code of Labor Laws of Ukraine]. (1971, December 10) № 322-VIII. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady URSR*. 1971. № 50. [in Ukrainian]
4. Pro okhoronu pratsi : Zakon Ukrayiny [On labor protection: Law of Ukraine]. (1992, October, 14) № 2694-KHII. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*. 1992. № 49. St. 668. [in Ukrainian]
5. Pro Kontseptsiyu sudovo-pravovoyi reformy v Ukrayini : Postanova Verkhovnoyi Rady Ukrayiny [On the concept of judicial reform in Ukraine: Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine] (1992, April 28) № 2296-KHII. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny* 1992. № 30. St. 426. [in Ukrainian]
6. Pro sudoustriy i status suddiv : Zakon Ukrayiny [On the judicial system and the status of judges: Law of Ukraine] (2016, June 2) № 1402-VIII. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady*, 2016, № 31, st. 545. [in Ukrainian]
7. Pro sudoustriy i status suddiv : Zakon Ukrayiny [On the judicial system and the status of judges : Law of Ukraine] (2010, July 07) № 2453-VI. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*. 2010. № 41. St. 1468 (chynni okremi polozhennya). [in Ukrainian]
8. Kodeks suddivs'koyi etyky [The Code of Judicial Ethics]. (2013, February 22) zatverdzheno chervovym z'yizdom suddiv Ukrayiny. Retrieved from: URL: <https://court.gov.ua/sudova-vlada/969076/kodsudet1> [in Ukrainian]